

Tussenevaluatie Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2015-2018

Provincie Zuid-Holland

Rapport

19 januari 2018

drs. M. Blekemolen
drs. P. van Beers MBA
drs. M.L. Nooren

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding tussenevaluatie Uitvoeringsprogramma externe veiligheid	1
1.2 Vraag aan Twynstra Gudde	1
1.3 Aanpak tussenevaluatie	2
1.4 Leeswijzer	2
2. Schets bredere context	3
2.1 Komst Omgevingswet	3
2.2 Impulsprogramma Omgevingsveiligheid (IOV)	5
2.3 De provincie en de omgevingsdiensten	5
2.4 Afsluitend	6
3. Doelen: stand van zaken uitvoering	7
3.1 Doel 1: Clusteren van risicovolle activiteiten	8
3.2 Doel 2: Verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare objecten	9
3.3 Doel 3: Reduceren van risico's aan de bron	11
3.4 Doel 4: Nemen van maatregelen bij de ontvanger	12
3.5 Doel 5: Professionaliseren van de uitvoering	13
4. Conclusies en aanbevelingen	17
4.1 Conclusies	17
4.2 Aanbevelingen	20
Bijlagen	
Bijlage 1. Geraadpleegde documenten	
Bijlage 2. Overige ontwikkelingen binnen de Provincie Zuid-Holland	

1. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding van deze tussenevaluatie, de vraagstelling en de aanpak. Ook bevat dit hoofdstuk een leeswijzer.

1.1 Aanleiding tussenevaluatie Uitvoeringsprogramma externe veiligheid

Provincie Zuid-Holland heeft haar externe veiligheidsbeleid vastgelegd in de visie Duurzaamheid en Milieu (2013) en de visie Ruimte en Mobiliteit (2014). De ambitie die centraal staat, is om op termijn een veiliger fysieke leefomgeving in Zuid-Holland te bewerkstelligen.

“In Zuid-Holland dienen het transport, de opslag en de verwerking van gevaarlijke stoffen zo op elkaar aangesloten te zijn, dat de kans op een ramp tot een minimum wordt beperkt. In de streefsituatie zijn in de buurt van grote groepen mensen geen risicovolle activiteiten meer aanwezig en vice versa. Transport van gevaarlijke stoffen vindt niet langer plaats door dichtbevolkte binnensteden en risicovolle bedrijven zijn grotendeels geclusterd in risicoconcentratie-gebieden. Het transport van en naar deze gebieden is op een veilige wijze geregeld.”

Het beschermen van grote groepen burgers tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen is het uiteindelijke doel. De provincie streeft ernaar om het totaal aantal blootgestelden - het totaal aan inwoners van de provincie Zuid-Holland dat blootgesteld is aan de kans om dodelijk getroffen te worden - niet te laten toenemen, dit door op termijn een grotere scheiding te hebben van risicovolle activiteiten en grote groepen aanwezig in de nabijheid. Tegelijkertijd blijft er sprake van een toename van de bevolking en een toename van de intensiteit en hoeveelheid risicovolle activiteiten. Daarom is de doelstelling om het totale aantal blootgestelden niet te laten toenemen (Uitvoeringsprogramma 2015-2018, p. 4). Om dit te bereiken, heeft de provincie een Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid voor de periode 2015-2018 opgesteld. Dit bevat vijf operationele doelstellingen en een aantal activiteiten. Ook is per doel aangegeven waar de provincie eind 2018 wil staan.

Bij de behandeling van het programma op 4 februari 2015 in de Statencommissie van Provinciale Staten is toegezegd om het Uitvoeringsprogramma na twee jaar te evalueren om zonodig bij te kunnen sturen.

1.2 Vraag aan Twynstra Gudde

Twynstra Gudde is gevraagd deze tussenevaluatie van het Uitvoeringsprogramma externe veiligheidsbeleid 2015-2018 uit te voeren. Deze evaluatie is gericht op het geven van inzicht in de mate waarin de provincie op koers ligt in het realiseren van haar Uitvoeringsprogramma. Deze evaluatie richt zich dus op de uitvoering van het programma en niet op de impact ervan op de hogere doelstelling: een veiliger Zuid-Holland. Hiernaast is gevraagd:

- wat de eventuele bijdrage of invloed is van het landelijke programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) aan de realisatie van doelen van het Uitvoeringsprogramma
- in hoeverre er – het geheel aan doelen en maatregelen overziend – voldoende geanticipeerd wordt op de komst van de Omgevingswet. ‘Zijn we vanuit het programma EV bezig met de goede dingen of moeten we ons nog nadrukkelijker op de komst van de Omgevingswet voorbereiden?’

Aanvullend hierop is gevraagd de strategische ontwikkelingen of activiteiten te schetsen voor de provincie, die samenhangen met dan wel van invloed zijn op het programma Externe veiligheid.

1.3 Aanpak tussenevaluatie

Deze tussenevaluatie is als volgt uitgevoerd:

1. *start en definitief maken aanpak*: in een startgesprek is de aanpak besproken en zijn er werkafspraken gemaakt over de uitvoering van de tussenevaluatie
2. *analyse bestaand materiaal*: op basis van documentatie hebben wij ons een eerste beeld gevormd van de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering
3. *werksessie, interviews en groepsessie partners*: via een werksessie met het Team Externe Veiligheid, interviews met de gedeputeerde, een telefonisch interview met de programmamanager van Impulsprogramma OmgevingsVeiligheid (IOV) en een groepsessie met een selectie van partners) zijn aanvullende gegevens over de uitvoering en resultaten van het Uitvoeringsprogramma verzameld. Deelnemende organisaties waren: Havenbedrijf Rotterdam, DCMR, OZHZ, VRR. De provincie had ook een aantal gemeenten uitgenodigd, maar deze konden niet aanwezig zijn
4. *analyse en werksessie*: de eerste analyse is vastgelegd in een conceptrapport, dat in een werksessie is besproken met de betrokken medewerkers en teamleider binnen de provincie. Na een aantal aanvullende onderzoekswerkzaamheden (aanvullende interviews met twee directeurs van omgevingsdiensten, het waarnemend hoofd Milieu, programmamanagers en medewerkers van de provinciale programma's "implementatie Omgevingswet" en "omgevingsbeleid), gericht op het schetsen van de (ontwikkelingen in de) bredere context waarbinnen het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid is/wordt uitgevoerd, is een concepteindrapportage opgesteld
5. *rapportage*: na bespreking met de opdrachtgever is het rapport definitief vastgesteld.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt allereerst de bredere context geschetst waarbinnen het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid van de provincie Zuid-Holland is uitgevoerd. Hoofdstuk 3 beschrijft de doelen van het programma en zet de stand van zaken per doel uiteen. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen van deze tussenevaluatie.

In de rapportage worden Uitvoeringsprogramma EV en programma EV als synoniem gebruikt.

2. Schets bredere context

Het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid dat in deze tussenevaluatie centraal staat, startte in 2015. De wereld heeft sindsdien niet stilgestaan. Ten eerste komt de invoering van de Omgevingswet steeds dichterbij – iets waar de provincie zich dan ook op voorbereidt - waar externe veiligheid (EV) onderdeel van uitmaakt. Ten tweede loopt er een landelijk programma gericht op Omgevingsveiligheid, waar de provincie een regierol in vervult en wat van invloed is op een deel van de doelen uit het Uitvoeringsprogramma. Om het Uitvoeringsprogramma in perspectief te plaatsen, geven wij daarom eerst een schets van deze ontwikkelingen, die in de bredere context spelen.

2.1 Komst Omgevingswet

De Omgevingswet zet in op een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Het motto van de wet luidt 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De wet zorgt voor minder en overzichtelijke regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. In 2016 is de Omgevingswet aangenomen en gepubliceerd¹⁾. Nu wordt gewerkt aan de algemene maatregelen van bestuur (AMvB's), de ministeriële regeling, de Invoeringswet en onderliggende regelgeving en de aanvullingswetten en onderliggende regelgeving. De planning is dat de Omgevingswet in 2021 in werking treedt.

De Omgevingswet heeft belangrijke veranderingen en consequenties voor iedere professional actief in het domein van omgevingsveiligheid, waarvan externe veiligheid een essentieel onderdeel uitmaakt. Buiten de veranderende wet- en regelgeving vereist de Omgevingswet ook een andere manier van werken. Door de komst van omgevingsvisies, op zowel provinciaal als gemeentelijk niveau, dient de provincie vooraan in het proces te zitten.

"De Omgevingswet is een opgavegerichte wet: de maatschappelijke opgave staat centraal. Die opgave speelt zich in de ruimte af en het ruimtelijkbeleid moet daar antwoorden op bieden. (...). De ruimte is niet de focus van het beleid, maar eerder de focus waar maatschappelijke opgaven zich afspelen."²⁾

De provincie en de Omgevingswet

De provincie Zuid-Holland bereidt zich vanaf 2015 op verschillende manieren voor op de komst van de Omgevingswet. Op het gebied van EV zijn de visie op en deskundigheid rond het groepsrisicobeleid van de provincie Zuid-Holland ingebracht door het IPO. De inspanningen van de provincie hebben ertoe geleid dat er een gezamenlijk standpunt namens het IPO is ingebracht in het consultatietraject van de Omgevingswet³⁾. Binnen de provincie zijn verder twee programma's gestart die de voorbereiding op de Omgevingswet concretiseren. Dit zijn de programma's (1) Implementatie Omgevingswet en (2) Omgevingsbeleid (zie kader voor nadere toelichting).

¹⁾ De Eerste Kamer heeft op 22 maart 2016 ingestemd met de Omgevingswet en de Omgevingswet is op 26 april 2016 gepubliceerd in het Staatsblad.

²⁾ Van der Steen, M., en Van Buuren, A. (2017). *Doe maar gewoon. Aan de slag met de Omgevingswet door systematisch proberen*. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, p7.

³⁾ Dit standpunt is niet door de wetgever overgenomen, waardoor het groepsrisicobeleid geen deel uitmaakt van de Omgevingswet.

Het **Programma implementatie Omgevingswet** is gericht op het bereiken van drie doelen:

- landelijk samenwerken en inbreng provinciaal belang in de landelijke wet-, regelgeving Omgevingswet
- voorsorteren op de inwerkingtreding van de Omgevingswet gelet op de eisen die de Omgevingswet stelt aan instrumenten, werkwijze en digitaliseringsopgave
- samenwerken met andere bestuursorganen en uitvoerende partijen gericht op voorbereiding op de Omgevingswet⁴⁾

Het programmaplan is opgesteld voor de periode 2015 tot en met 2018 en per jaar is er nadere invulling gegeven aan het behalen van de doelen via het ontwerpen van het actieplan Implementatie Omgevingswet⁵⁾. Het werken aan intern draagvlak en de ontwikkeling van een overlegstructuur met de regio's als voorbereiding op de benodigde ketensamenwerking maken deel uit van dit programma.

De provincie Zuid-Holland start vanuit dit programma in 2018 intern een leerkring agenda, waarin de diverse afdelingen worden voorbereid op de komst van Omgevingswet. Daarnaast sluit de provincie Zuid-Holland ook aan bij de landelijke aanpak van de Omgevingswet; het interbestuurlijke programma, 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

Het **programma Omgevingsbeleid** heeft primair als doel om het omgevingsbeleid – met de onderdelen visie, verordening, programma's- te ontwikkelen voor de provincie. Dit team heeft binnen de provincie de Aanpak Omgevingsbeleid ontwikkeld en deze aanpak is per 1 februari 2017 vastgesteld door de Provinciale Staten. De aanpak is gestoeld op een aantal pijlers: Integraal, Modulair, Adaptief, Gedragen en Operationeel. Op deze manier wil de provincie sturing geven aan de ontwikkeling van het omgevingsbeleid in de provincie onder het motto 'altijd klaar, nooit af'⁶⁾. De relaties met ander beleid spelen hierin een belangrijke rol. Van het bestaande beleid wordt ook een gedeelte ongewijzigd voortgezet, met dien verstande dat dit beleid beleidsarm wordt overgenomen in het nieuwe omgevingsbeleid.

De inhoudelijke omzetting van het huidige beleid naar de situatie onder de Omgevingswet zal in Zuid-Holland in aanvang 'beleidsneutraal' vorm krijgen. Dit betekent dat er in eerste instantie geen nieuwe of aangescherpte inhoudelijke ambities worden ingebracht. Beleidsneutraliteit vraagt in de Zuid-Hollandse situatie echter wel dat er bovenop de kaders van de Omgevingswet nog aanvullende maatregelen getroffen moeten worden om hetzelfde 'ambitieniveau' vast te houden en bijvoorbeeld het verdwijnen van de groepsrisicobenadering te ondervangen. Na deze 'beleidsneutrale' stap zal in 2018 ook een "beleidsrijk" nieuw provinciaal omgevingsbeleid verschijnen en bestuurlijk worden vastgesteld, waarin een aanvullende ambitie zit.

Door de Omgevingswet zal de provincie een andere rol in het netwerk moeten aannemen. Om deze nieuwe rol goed te kunnen vervullen is een actieve opstelling van de provincie in de netwerken cruciaal. In die netwerken kunnen de relevante veranderingen op het gebied van industrie, techniek en ruimtelijke ontwikkeling gesignaleerd worden. Kennis en inzicht in deze ontwikkelingen is een voorwaarde om de inzichten op het gebied van EV tijdig in te brengen in het proces en in te kunnen spelen op eventuele knelpunten die kunnen ontstaan als gevolg van deze ontwikkelingen. De rol van de provincie als belangrijke speler aan de voorkant van het proces en de sturende kracht achter de omgevingsdiensten vraagt een actieve aanwezigheid en hoog kennisniveau in de regionale netwerken. Een goede informatiepositie neemt met de komst van de Omgevingswet toe. De provincie is zich bewust van de noodzaak van deze positionering en de eisen die dit stelt aan de competenties en deskundigheden van de medewerkers van de provincie op het thema EV.

⁴⁾ Programma Implementatie Omgevingswet (2015-2018), p7.

⁵⁾ Actieplan 2017. Implementatie Omgevingswet 2015-2018.

⁶⁾ Programma omgevingsbeleid najaar 2017.

De komende periode zal de provincie de strategische keuzen over haar positionering, zowel intern binnen de provincie als extern in het netwerk, nader moeten gaan uitwerken. Een regisserend samenspel met de omgevingsdiensten kan hier goed deel van uitmaken.

Naast deze twee programma's spelen binnen de provincie nog een aantal ontwikkelingen die zijdelings betrekking hebben op het Uitvoeringsprogramma EV. Deze staan toegelicht in bijlage 2.

2.2 Impulsprogramma Omgevingsveiligheid (IOV)

Om de kwaliteit van de omgevingsveiligheid verder te verbeteren, hebben rijk, provincies, gemeenten samen met de brandweer in 2015 het programma Impuls Omgevingsveiligheid opgericht. Sinds de extra aandacht voor EV na de vuurwerkramp in Enschede (13 mei 2000) is veel bereikt, maar ten behoeve van een adequate borging van omgevingsveiligheid, is het Impulsprogramma Omgevingsveiligheid (IOV) voor de periode 2015 tot en met 2018 vormgegeven. Het IOV kent vier deelprogramma's met een eigen doelstelling op de onderwerpen BRZO, Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS), Informatie en Kennisinfrastructuur en Lokaal Externe Veiligheidsbeleid. Het programma is in het Bestuurlijk Omgevingsberaad vastgesteld en wordt daar ook regelmatig besproken. Het IOV maakt geen deel uit van het programma EV en al is de provincie Zuid-Holland in meerdere opzichten een voorloper op het gebied van EV, is het IOV wel van betekenis voor de doelstellingen van het programma EV van de provincie. Provincie Zuid-Holland participeert ook in de uitvoering van het landelijke IOV, door onder andere bij te dragen aan de ontwikkeling van de bouwstenen omgevingsveiligheid voor de gemeentelijke omgevingsvisie⁷⁾. Deze bouwstenen zijn voorbeelden en concrete handvatten, waarmee gemeenten hun omgevingsvisie en omgevingsbeleid kunnen ontwerpen en realiseren. Bij de behandeling van de verschillende programmadoelen zal de betekenis van het IOV ook nader worden geduid.

2.3 De provincie en de omgevingsdiensten

De provinciale Beleidsvisie Duurzaamheid en Milieu 2013-2017⁸⁾ vormt een belangrijke pijler voor de inzet van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. De visie heeft als ondertitel "Een beter leefmilieu met minder hinder". Deze beleidsvisie beschrijft de duurzaamheidsinzet van de provinciale kerntaken (groen, water, economie en energie, ruimte en mobiliteit) en de inzet op de milieuthema's lucht, geluid, EV en bodemsanering. Het succesvol organiseren van de aansturing van de uitvoering van het milieubeleid door de Omgevingsdiensten heeft de afgelopen jaren in de aandacht gestaan. Via de Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2014-2017⁸⁾ is hier voortvarend invulling aan gegeven, zo blijkt uit de evaluatie omgevingsdiensten Zuid-Holland⁹⁾. De Omgevingsdiensten voeren in opdracht van de provincie de taken voor vergunningverlening, handhaving en toezicht uit. De provincie Zuid-Holland heeft duidelijke kaders gepresenteerd en een visie gegeven. Elk jaar stellen de omgevingsdiensten werkplannen op vanuit een integrale aanpak van dit VTH-beleid, zodat er sprake is van toepasbare en actuele kaders in het licht van ontwikkelingen in de leefomgeving. Deze wettelijke taken blijven onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten vallen. Het doel van de uitvoering door de Omgevingsdiensten is evenwel om de taakuitvoering efficiënter en effectiever te maken. De vijf Omgevingsdiensten in Zuid-Holland die tussen 1 januari 2011 en 1 april 2013 zijn opgericht, hebben volgens de respondenten de afgelopen jaren aan volwassenheid en betekenis gewonnen. De omgevingsdiensten voldoen aan de kwaliteitscriteria en geven uitvoering aan de hen toebedeelde EV-taken. De bijdrage van de omgevingsdiensten aan de doelen van het Uitvoeringsprogramma EV – via sturing en monitoring – heeft nog beperkt de aandacht.

⁷⁾ Zie ook Aanpak bouwsteen omgevingsveiligheid voor de gemeentelijke omgevingsvisie. Gebaseerd op de ervaringen in zes gemeentelijke pilots. Den Haag, maart 2017.

⁸⁾ De nieuwe Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018 – 2021 is vastgesteld in GS (op 19 december 2017).

⁹⁾ Uit evaluatie omgevingsdiensten Zuid-Holland van oktober 2014.

De omgevingsdiensten hebben naast de VTH-taken ook een adviserende rol op het gebied van het omgevingsbeleid richting de gemeenten. Aangezien de gemeenten medeopdrachtgever zijn van de omgevingsdiensten kan het dilemma ontstaan dat het gemeentelijke belang moet worden afgewogen tegen het provinciaal belang. De spagaat, die daarmee voor Omgevingsdiensten kan optreden, blijft om een actieve betrokkenheid van de provincie vragen om het provinciaal EV-belang goed in positie te houden.

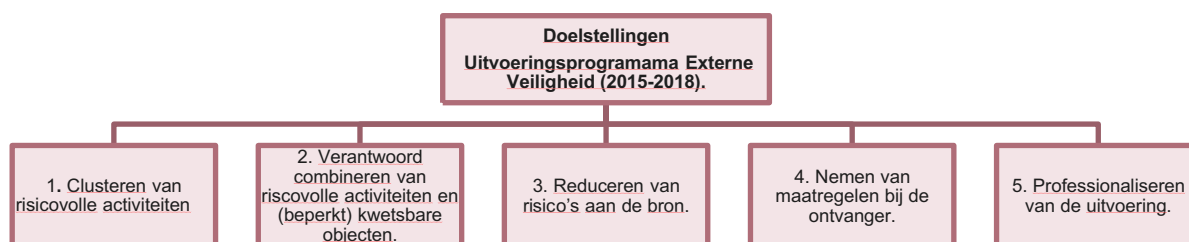
2.4 Afsluitend

Deze evaluatie van het Uitvoeringsprogramma EV richt zich primair op de voortgang op de doelen uit het programma. Dit hoofdstuk beschrijft een aantal ontwikkelingen binnen de provincie dat samenhangt met het onderwerp EV. Deze ontwikkelingen tonen ook het belang aan van de integrale benadering waar EV vanzelfsprekende onderdeel van uitmaakt. In het volgende hoofdstuk schetsen wij, onder doel 5, in hoeverre daar nu al sprake van is.

3. Doelen: stand van zaken uitvoering

Om een veiliger fysieke leefomgeving in Zuid-Holland te bewerkstelligen, zijn in het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2015-2018 vijf operationele doelstellingen geformuleerd:

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

1. 'De provincie wil, naast het in stand houden en beschermen van bestaande gegroepeerde risicovolle activiteiten, zoals in de Botlek, doorgaan met het zoveel mogelijk clusteren van risicovolle activiteiten. (...)'
2. 'Een combinatie van risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten is niet altijd te vermijden. In die gevallen willen we het gebied zo veilig mogelijk inrichten, zodat grote groepen mensen beschermd worden tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico speelt hierin een belangrijke rol. (...). Vervoer van gevaarlijke stoffen is een grote risicoveroorzaker, waar provincie en gemeenten zelf geen rechtstreeks invloed op hebben. De provincie zet in op een lobby richting het Rijk voor de resterende knelpunten.'
3. 'Wanneer het onvermijdelijk is dat functies samenkomen, zetten we in op het reduceren van risico's aan de bron. De wens tot het reduceren van risico's aan de bron geldt zowel voor inrichtingen als voor transport. De uitwerking voor provinciale inrichtingen is vastgelegd in de Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor gemeentelijke inrichtingen is de inzet om dit beleid door de gemeenten te laten overnemen. Voor transport wordt vooral ingezet op beleidsbeïnvloeding.'
4. 'Naast het nemen van maatregelen bij de bron, stimuleert de provincie dat er zo veel mogelijk maatregelen worden genomen in de omgeving van de risicovolle activiteit, om de effecten van een calamiteit te beperken. Het gaat dan om maatregelen zoals alarmering, bescherming, zelfredzaamheid en hulpverlening. De provincie stimuleert dat de benodigde basisinformatie hiervoor beschikbaar komt en dat hierover wordt gecommuniceerd. Voor borging van bouwtechnische maatregelen wordt ingezet op lobby richting het Rijk om dit te kunnen regelen in het bestemmingsplan.'
5. Om effectief te kunnen werken aan deze inhoudelijke thema's zijn kwalitatief goede organisaties nodig die in goed samenspel met elkaar aan een veiligere leefomgeving werken. Op dit moment zijn de verantwoordelijke organisaties (provincie, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten en gemeenten) grotendeels in staat de wet- en regelgeving rond EV adequaat uit te voeren. Om dit vast te houden, blijft de provincie zich inzetten op borging en verankering van EV in:
Beleid: borging in beleid gaat over het vastleggen van het EV-beleid in structuurvisies, beleidsplannen, beleidsuitspraken en beleidsinstrumenten.
Organisatie: borging van EV-beleid in de organisatie gaat over het beleggen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook samenwerking maakt onderdeel uit van de organisatie van EV
Bij individuele personen: bij elke betrokken organisatie zijn EV-medewerkers in dienst die goed zijn toegerust op hun taak'.

Dit hoofdstuk beschrijft ieder van deze doelen en per doel waar de provincie eind 2018 wil staan. Hier-
toe is letterlijk overgenomen wat er in het Uitvoeringsprogramma is vermeld. Vervolgens is per operati-
oneel doel de huidige uitvoering geconfronteerd met de geformuleerde eindbeelden (*waar staan we in*
2018?). Hierbij wordt ook gekeken naar de bijdrage van het IOV aan de doelen.

3.1 Doel 1: Clusteren van risicovolle activiteiten

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

1. 'De provincie wil, naast het in stand houden en beschermen van bestaande gegroepeerde risicovolle activiteiten, zoals in de Botlek, doorgaan met het zoveel mogelijk clusteren van risicovolle activiteiten. (...)'

'Waar staan we in 2018?'

Eindbeeld zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma:

'We hebben inzicht in de wijze waarop risicovolle activiteiten kunnen worden geclusterd, welke consequenties daaraan zijn verbonden en welke instrumenten daarvoor kunnen worden ingezet.'

Stand van zaken medio 2017

Voor het clusteren van risicovolle activiteiten heeft de provincie de bevoegdheid om op grond van artikel 14 van het *Besluit externe veiligheid inrichtingen* (BEVI) zogenaamde **veiligheidscontouren**¹⁰⁾ vast te stellen. Dit beschouwt zij als het meest effectieve instrument: het is uitnodigend naar bedrijven én ligt binnen de directe invloedssfeer. Gemeenten kunnen met bestemmingsplannen deze clustering verder vormgeven.

Dit is ook gebeurd. Samen met de gemeente Albrandswaard en Rotterdam heeft Gedeputeerde Staten op 19 oktober 2016 de veiligheidscontour Eemhaven en Distripark Albrandswaard vastgesteld.

Ook ligt er een ontwerpbesluit tot vaststelling van de veiligheidscontour Waalhaven¹¹⁾.

Verder zijn andere kansrijke locaties voor clustering geïnventariseerd, met als conclusie dat verdere clustering vooralsnog niet aan de orde is. Dit betekent dat waar de provincie clustering heeft willen toepassen ook daadwerkelijk contouren zijn vastgesteld.

Partners zien de provincie actief inzetten op clustering ('een van de drijvende krachten in het havengebied') en zijn hier positief over. Ook merken partners op dat het realiseren van veiligheidscontouren clustering van risicovolle activiteiten weliswaar mogelijk maakt, maar dat voor het daadwerkelijk realiseren van clustering van bedrijven meer nodig is. Gemeenten zullen hier actief op moeten sturen via hun bestemmingsplannen en vergunningverlening. Om dit doel dus volwaardig te bereiken, is deze vervolgstap door gemeenten noodzakelijk. Dit kan door gemeenten hierin actief te stimuleren. Dit kan de provincie zelf doen of in samenspraak met de omgevingsdiensten.

¹⁰⁾ Het begrip veiligheidscontour vindt zijn oorsprong in artikel 14 van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi): "Het bevoegde gezag, bedoeld in artikel 4, eerste tot en met vierde lid, kan in overeenstemming met het bevoegde gezag, bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid, voor inrichtingen als bedoeld in artikel 15, eerste lid, onderdelen a tot en met d, of voor een gebied waarin die inrichtingen zijn gelegen, de ligging van de veiligheidscontour vaststellen waar het plaatsgebonden risico op het tijdstip van vaststelling van die contour, op grond van de krachtens artikel 8.1 van de wet voor de desbetreffende inrichting of de desbetreffende afzonderlijke inrichtingen geldende vergunning, ten hoogste 10-6 is."

¹¹⁾ Voordat deze contour kan worden vastgesteld, moet eerst duidelijk zijn waar de leden van de volkstuinvereniging kunnen schuilen voor een toxische wolk.

3.2 Doel 2: Verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare objecten

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

2. 'Een combinatie van risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten is niet altijd te vermijden. In die gevallen willen we het gebied zo veilig mogelijk inrichten, zodat grote groepen mensen beschermd worden tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico speelt hierin een belangrijke rol. (...). Vervoer van gevaarlijke stoffen is een grote risicoveroorzaker, waar provincie en gemeenten zelf geen rechtstreeks invloed op hebben. De provincie zet in op een lobby richting het Rijk voor de resterende knelpunten.'

Dit doel heeft kortom betrekking op het bevorderen van EV door het bevorderen van het verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten, bijvoorbeeld geen bedrijf met risicovolle activiteiten direct naast een school.

'Waar staan we in 2018?'

Eindbeeld, zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma:

- in relevante ruimtelijke ordeningstrajecten (structuurvisie, gebiedsontwikkeling, enz.) voeren de partners de voorgenomen RO-maatregelen uit, gericht op het verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare bestemmingen
- er is actueel inzicht in de EV-knelpunten binnen Zuid-Holland
- er zijn tussen 2014-2018 slechts beperkt en weloverwogen nieuwe knelpunten bijgekomen
- gemeenten en provincie hebben een actueel en toepasbaar beleid voor alle verschillende risicovolle activiteiten.'

Stand van zaken medio 2017

Omdat de eindbeelden zowel betrekking hebben op het beleid en de uitvoering van taken door de provincie zelf als op het (beïnvloeden van) beleid en de uitvoering van gemeenten, gaan wij hieronder op beiden zaken separaat in.

Groepsrisicobeleid door provincie

Om in de praktijk risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten verantwoord te combineren, voert de provincie groepsrisicobeleid (doorlopende activiteit). Dit houdt in dat de provincie ruimtelijke plannen toetst aan het provinciaal belang¹²). Indien plannen strijdig zijn met het provinciaal belang, kan de provincie ingrijpen, door in eerste instantie een zienswijze in te dienen en zo nodig in beroep te gaan. Hiermee heeft de provincie dus actueel en toepasbaar beleid, zoals beoogd bij dit doel.

Wat betreft de toepassing van het beleid in de praktijk is de huidige stand van zaken dat de provincie ruimtelijke plannen toetst en dat dit tijdens de looptijd van dit Uitvoeringsprogramma naar schatting¹³) 5 tot 10 keer per jaar tot indiening van een zienswijze heeft geleid.

Het resultaat is, zo is aangegeven, dat ruimtelijke plannen zijn aangepast. Hiermee was de inzet van verdergaande bevoegdheden niet nodig en is het ontstaan van nieuwe knelpunten voorkomen. Ook dit beoogde resultaat is hiermee bereikt.

Partners zijn ook positief over het feit dat de provincie groepsrisicobeleid voert. Wel is het vertegenwoordigers van de omgevingsdiensten niet duidelijk – zo blijkt in de sessie – of de provincie zelf op overschrijdingen van de oriëntatiewaarde toetst of dat dit van de omgevingsdiensten verwacht wordt.

¹²) Wanneer de oriëntatiewaarde bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten door een gemeente dreigt te worden overschreden en de motivering of voorgenomen maatregelen in de ogen van de provincie onvoldoende zijn, kan de provincie ingrijpen.

¹³) Het aantal ingediende zienswijzen is niet gemonitord.

Een deel van de Omgevingsdiensten blijkt zelf ook te toetsen, een deel niet. Formeel behoort het toetsen aan het provinciaal belang in lopende procedures echter, bewust, niet tot de opdracht aan de omgevingsdiensten. Dit is een expliciete keuze geweest om dubbele petten te voorkomen¹⁴). Wel hebben de Omgevingsdiensten een rol in het inbrengen van het provinciaal belang groepsrisico bij gemeenten, nog voorafgaand aan formele procedures.

Met het oog op voorbereiding voor de toekomst is het belangrijk om te beseffen dat de groepsrisicobenadering niet terugkomt in de Omgevingswet (en bijbehorende regelgeving). Hiermee 'verliest' de provincie straks een instrument om risico's hanteerbaar mee te houden. Om de Omgevingswet ook daadwerkelijk beleidsneutraal te realiseren in de provincie is het daarom noodzakelijk om tijdig te inventariseren wat de exacte gevolgen zijn van het verdwijnen van de groepsrisicobenadering en op welke andere wijze hetzelfde niveau van veiligheid geboden kan worden. Binnen de provincie vinden hiervoor nu de eerste activiteiten voor plaats.

Momenteel zijn er 20 actuele knelpunten in diverse oplossingsfasen en 7 potentiële nieuwe knelpunten in onderzoek. Het aantal knelpunten, dat gedurende de looptijd van het Uitvoeringsprogramma via RO-maatregelen is opgelost, betreft 5. Het gewenste inzicht in de EV-knelpunten is hiermee aanwezig. Het betreft een kleine toename van het aantal knelpunten, dat eveneens binnen het geformuleerde eindbeeld past. De voortgang op deze onderdelen stemt dan ook positief.

Voor wat betreft knelpunten, veroorzaakt door vervoer van gevaarlijke stoffen, is door de provincie aandacht gevraagd voor het wegnemen van het knelpunt in Dordrecht, door hier aandacht voor te vragen. Het knelpunt staat op de politieke agenda: de minister heeft in een aantal brieven aan de Tweede Kamer (d.d. 3 okt 2016 en d.d. 15 juni 2017) aangegeven hoe zij overschrijdingen wil terugdringen.

Met behulp van de provincie is de afgelopen periode een landelijk bestand tot stand gekomen met gegevens die gebruikt worden voor EV-berekeningen. Deze zijn nu beschikbaar voor heel Nederland via het IOV. Via dit programma heeft de provincie ook bijgedragen aan de mogelijkheid tot een verantwoorde combinatie van risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten te komen. Het IOV draagt op deze wijze dus ook bij aan het programma EV.

Beleid gemeenten

Als beoogd resultaat is in het Uitvoeringsprogramma ook opgenomen dat gemeenten 'een actueel en toepasbaar beleid voor alle verschillende risicovolle activiteiten' hebben. Met het oog op de komst van de Omgevingswet is ervoor gekozen om als provincie niet in te zetten op het beïnvloeden van huidig beleid, maar vooral in te zetten op de borging van het onderwerp EV in gemeentelijke omgevingsvisies. Hiertoe is actief geparticipeerd in het landelijke project 'Omgevingsveiligheid in de omgevingsvisie', dat onderdeel uitmaakt van het IOV. Hierin zijn bouwstenen (in de vorm van ontwerpvariabelen) ontwikkeld voor het bouwen van een veilige omgeving. De volgende stap gaat zijn om deze bouwstenen bij gemeenten onder de aandacht te brengen. Op deze wijze kunnen gemeenten vroegtijdig veiligheid in de ontwikkeling van een veilige omgeving bij risicovolle activiteiten meenemen. Om de inspanning van de provincie behapbaar en effectief te houden, zet de provincie in op een aantal prioritaire gemeenten, waar het gebruik van de bouwstenen de meeste meerwaarde biedt. Deze concretisering moet nog plaatsvinden.

---

¹⁴) Het toetsen van het voorontwerp behoorde eerste wel tot de taak van de Omgevingsdiensten, maar dit is teruggedraaid.

Partners geven aan dat het belangrijk is om als provincie vroegtijdig op de komst van de Omgevingswet te anticiperen en de borging van EV in omgevingsvisies te stimuleren, temeer omdat het idee achter de Omgevingswet is dat er aan de voorkant van het planvormingsproces integrale afwegingen worden gemaakt. Hierin zal EV goed moeten worden meegewogen.

Partners zien een rol voor de provincie weggelegd, als het gaat om het stimuleren hiervan. Meerdere partners geven aan behoefte te hebben aan sturing en visie van de provincie met betrekking tot het ontwerpen en implementeren van de gemeentelijke omgevingsvisie. Om de EV-doelen te blijven realiseren, heeft de omgevingsvisie van de provincie een belangrijke invloed op EV bij de gemeenten.

3.3 Doel 3: Reduceren van risico's aan de bron

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

3. 'Wanneer het onvermijdelijk is dat functies samenkomen, zetten we in op het reduceren van risico's aan de bron. De wens tot het reduceren van risico's aan de bron geldt zowel voor inrichtingen als voor transport. De uitwerking voor provinciale inrichtingen is vastgelegd in de Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor gemeentelijke inrichtingen is de inzet om dit beleid door de gemeenten te laten overnemen. Voor transport wordt vooral ingezet op beleidsbeïnvloeding.'

'Waar staan we in 2018?'

Eindbeeld zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma:

- 'EV wordt door bevoegd gezag in vergunningen meegenomen; saneringen vinden zo nodig plaats en er treden geen nieuwe saneringsgevallen op, op basis van een actueel Uitvoeringsprogramma en conform geborgde werkprocedures.
- het bevoegd gezag zorgt voor een adequate handhaving, conform de gestelde eisen, op basis van een actueel Uitvoeringsprogramma en conform geborgde werkprocedures.'

Dit doel heeft kortom betrekking op het voorkomen en wegnemen van knelpunten door er via vergunningverlening, toezicht en handhaving op te sturen dat er maatregelen worden getroffen bij de bron die een knelpunt veroorzaakt. Denk hierbij aan het verminderen van de hoeveelheid opgeslagen gevaarlijke stoffen, het anders opslaan van gevaarlijke stoffen, het verminderen van het aantal verhandelingen, het installeren van sprinklerinstallaties etc.

Stand van zaken medio 2017

Hieronder gaan wij in op het voorkomen en oplossen van knelpunten via vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De nota VTH (dec 2013) was bij de inwerkingtreding van het Uitvoeringsprogramma EV 2015-2018 gerealiseerd. Omdat de eindbeelden zowel betrekking hebben op provinciale als gemeentelijke inrichtingen, gaan wij op beiden zaken separaat in.

Het oplossen van transportknelpunten (saneringsgevallen) is behandeld bij doel 2 en hierbij gemarkeerd als behaald.

Aandacht voor EV bij VTH provinciale inrichtingen

EV wordt voor provinciale inrichtingen (Brzo inrichtingen) geborgd via vergunningverlening, toezicht en handhaving, op grond van de Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2014-2017¹⁵⁾ (VTH). De uitvoering hiervan is belegd bij de Omgevingsdiensten. Doordat EV wordt meegenomen tijdens de vergunningverlening, treden er in beginsel geen nieuwe saneringsgevallen¹⁶⁾ op.

¹⁵⁾ Provincie Zuid-Holland, 17 december 2013.

¹⁶⁾ Van een saneringsgeval wordt gesproken als er sprake is van een overschrijding van wettelijke grenswaarden in relatie tot de bijbehorende kwetsbare objecten.

Uit eigen onderzoek naar het opnemen van EV in toezicht en handhavingsprogramma's van de omgevingsdiensten concludeert de provincie dat ook dit verloopt conform de Nota VTH. In de sessie met partners is aangegeven dat de Nota VTH de aandacht voor de veiligheidscultuur bij BRZO-inrichtingen bevordert en handvatten biedt om zo nodig op te treden. De nota VTH krijgt hierom brede waardering van de partners.

Momenteel zijn er 20 actuele knelpunten in diverse oplossingsfasen en 7 potentiële nieuwe knelpunten in onderzoek. Het aantal knelpunten dat gedurende de looptijd van het Uitvoeringsprogramma via VTH-maatregelen is opgelost, betreft 51. Dit past bij de geformuleerde doelstelling op dit thema.

Bijdrage Impulsprogramma Omgevingsveiligheid

Het Impulsprogramma Omgevingsveiligheid draagt ook bij aan het reduceren van risico's aan de bron. Vanuit dit programma wordt namelijk het landelijk uniformeren van de uitvoering van VTH-taken op Brzo-gebied en het verbeteren van de kwaliteit ervan gefinancierd. Deze uniformering draagt bij aan het gewenste eindbeeld, zoals geformuleerd bij doel 3. In Zuid-Holland wordt dit opgepakt door de Omgevingsdienst DCMR en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Aandacht voor EV bij VTH gemeentelijke inrichtingen

De ambitie, zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma, is om het EV-beleid uit de Nota VTH door gemeenten te laten overnemen, zodat EV op eenzelfde wijze wordt meegenomen bij vergunningverlening, toezicht en handhaving van gemeentelijke inrichtingen. Volgens de betrokken Omgevingsdiensten heeft EV steeds meer 'vanzelfsprekende' aandacht gekregen bij gemeenten en Omgevingsdiensten. Hierbij wordt een groot verschil ervaren ten opzichte van enkele jaren geleden toen EV een buiten de routine vallende activiteit was. Van actieve stimulering en het breed aangaan van de dialoog door de provincie bij gemeenten en Omgevingsdiensten is vanuit het programma EV -tot op heden - nauwelijks sprake geweest. De provincie heeft met de actieve participatie in en versturing van de "Aanpak bouwsteen Omgevingsveiligheid" (2017) wel een belangrijke eerste stap gezet in het stimuleren van gemeenten in de aandacht voor EV in de gemeentelijke omgevingsvisie. De actieve benadering van prioritaire gemeenten is – zoals ook bij doel 2 is aangegeven- de volgende stap.

3.4 Doel 4: Nemen van maatregelen bij de ontvanger

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

4. 'Naast het nemen van maatregelen bij de bron, stimuleert de provincie dat er zo veel mogelijk maatregelen worden genomen in de omgeving van de risicovolle activiteit, om de effecten van een calamiteit te beperken. Het gaat dan om maatregelen zoals alarmering, bescherming, zelfredzaamheid en hulpverlening. De provincie stimuleert dat de benodigde basisinformatie hiervoor beschikbaar komt en dat hierover wordt gecommuniceerd. Voor borging van bouwtechnische maatregelen wordt ingezet op lobby richting het Rijk om dit te kunnen regelen in het bestemmingsplan.'

'Waar staan we in 2018?'

Eindbeeld zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma:

- 'advisering door de veiligheidsregio's op bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid en hulpverlening vindt vroegtijdig in het RO-proces plaats en is afgestemd tussen veiligheidsregio, omgevingsdienst en gemeente
- bouwkundige maatregelen worden door RO meegenomen bij totstandkoming van ruimtelijke ordeningsplannen.'

Dit doel richt zich dus specifiek op het stimuleren van maatregelen om de effecten van een eventuele calamiteit zo veel mogelijk te beperken. Bijvoorbeeld door effectieve communicatie, het aanleggen van bluswatervoorzieningen, het zorgen voor goede toegangswegen voor hulpdiensten, het aanleggen van opvanggeulen, etc.

Stand van zaken medio 2017

Via de toetsing van bestemmingsplannen aan het provinciaal belang stuurt de provincie erop dat er maatregelen ten aanzien van de bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid en hulpverlening (onderdeel van groepsrisicoverantwoording – zie ook doel 1) zo nodig worden meegenomen. Ook is richting rijk aandacht gevraagd voor de borging van bouwtechnische maatregelen in nieuwe regelgeving. Het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL), dat kan worden gezien als de opvolger van het Bouwbesluit 2012, voorziet hierin. Zo stimuleert de provincie om maatregelen te nemen in de omgeving van de risicovolle activiteit om de effecten van een calamiteit te beperken. De lobby richting het Rijk ten behoeve van borging van bouwtechnische maatregelen heeft plaatsgevonden en hiermee heeft de provincie invulling gegeven aan dit doel van het Uitvoeringsprogramma.

De provincie heeft bijgedragen aan het versterken van de adviesrol van de veiligheidsregio's. Het versterken van de adviesrol van de Veiligheidsregio's is overigens ook een van de onderwerpen waar het IOV zich op richt. Van een actief stimuleren door de provincie van de veiligheidsregio's om hun gemeenten 'vroegtijdig in het RO-proces' te adviseren en over risico's te communiceren, is nog geen sprake geweest. De mate waarin veiligheidsregio's deze taak (desalniettemin) zelfstandig invulling hebben gegeven, is in deze evaluatie niet onderzocht.

3.5 Doel 5: Professionaliseren van de uitvoering

Toelichting inhoudelijke doelstellingen:

5. Om effectief te kunnen werken aan deze inhoudelijke thema's zijn kwalitatief goede organisaties nodig die in goed samenspel met elkaar aan een veiligere leefomgeving werken. Op dit moment zijn de verantwoordelijke organisaties (provincie, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten en gemeenten) grotendeels in staat de wet- en regelgeving rond EV adequaat uit te voeren. Om dit vast te houden, blijft de provincie zich inzetten op borging en verankering van EV in:
Beleid: borging in beleid gaat over het vastleggen van het EV-beleid in structuurvisies, beleidsplannen, beleidsuitspraken en beleidsinstrumenten.
Organisatie: borging van EV-beleid in de organisatie gaat over het beleggen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook samenwerking maakt onderdeel uit van de organisatie van EV
Bij individuele personen: bij elke betrokken organisatie zijn EV-medewerkers in dienst die goed zijn toegerust op hun taak'.

'Waar staan we in 2018?'

Eindbeeld zoals geformuleerd in het Uitvoeringsprogramma:

- 'EV is verankerd in de beleidsvelden ruimtelijke ordening, milieu, mobiliteit en economie.
- Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is actueel, bevat juiste informatie en wordt op eenduidige en efficiënte wijze beheerd.
- Alle gemeenten in Zuid-Holland hebben ruimtelijk beleid op EV vastgelegd in een visie (structuur/omgeving).'

Stand van zaken medio 2017

Omdat de eindbeelden zowel betrekking hebben op de provincie zelf als op gemeenten, gaan wij hieronder op beide zaken separaat in. *Beleidsmatige verankering EV en professionele uitvoering binnen provincie*

De provincie heeft aandacht voor EV beleidsmatig verankerd in de Provinciale Verordening, de Visie Ruimte en Mobiliteit (2014), de Nota VTH en in de volgende beleidsregels:

- *Beleidsregel groepsrisicoverantwoording in provinciale omgevingsvergunningen* (Besluit Provinciale Staten van 17 december 2014): deze beleidsregel heeft betrekking op de wijze waarop de provincie de belangen afweegt in de verantwoording van het groepsrisico, zoals opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen
- *Beleidsregel groepsrisicoverantwoording in inpassingsplannen* (Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 4 maart 2015): deze beleidsregel heeft betrekking op de wijze waarop de provincie de belangen afweegt in de verantwoording van het groepsrisico¹⁷⁾. Het komt er kortweg op neer dat de mate waarin de formele vereisten van de groepsrisicoverantwoording worden ingevuld afhankelijk is van de hoogte en ontwikkeling van het groepsrisico. Naarmate de hoogte en ontwikkeling van het groepsrisico toenemen, wordt eerder besloten tot het treffen van risicobeheersende en -reducerende maatregelen.
- *Beleidsregel Ruimtelijke Ordening en groepsrisico* (Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 4 maart 2015): deze beleidsregel heeft betrekking op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het inzetten van bevoegdheden op basis van de wet ruimtelijke ordening met betrekking tot de groepsrisicoverantwoording.

Deze beleidsregel is dus bedoeld om aan gemeenten en andere belanghebbenden duidelijkheid te verschaffen over wanneer en op welke wijze Gedeputeerde Staten van hun ruimtelijke bevoegdheden gebruik zullen maken om grote groepen burgers te beschermen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Als het gaat om de borging van EV in de provinciale organisatie ('het beleggen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de interne samenwerking') is het zo georganiseerd dat een Team Externe Veiligheid (Team EV) zich binnen de provincie bezighoudt met de uitvoering van dit Uitvoeringsprogramma. De uitvoering van VTH-taken (doel 3) is belegd bij de verschillende Omgevingsdiensten die Zuid-Holland rijk is. Hiermee zijn de taken met betrekking tot de uitvoering helder belegd. Voor de borging van EV binnen andere sectoren en in de aansturing van de omgevingsdiensten zijn goede interne samenwerking en afstemming nodig. Deze afstemming vindt momenteel, zo blijkt uit de sessie met medewerkers, nog vrij ad hoc plaats; vaste routines en heldere structuren, waarin EV standaard een plek heeft, ontbreken. De betrokkenheid van specialisten op het gebied van EV bij nieuwe ontwikkelingen, waarin ook EV een rol speelt/kan spelen, zoals de concernopgave gebiedsgericht werken en de vormgeving van het provinciale omgevingsvisie, zoals geschetst in hoofdstuk 2, is beperkt. De provincie geeft aan dat zij aan het begin staat van een meer integrale aanpak, waarbij ook EV onderdeel zal moeten zijn van de op te pakken opgaven.

Bij deze integrale aanpak hoort ook een goed geïnformeerde kennispositie. Partners geven aan dat zij de provincie minder actief in het netwerk zien acteren dan voorheen en spreken de behoefte uit naar een heldere strategische positionering van de provincie. Met name vanuit de omgevingsdiensten komt de roep voor een proactievare houding van de provincie in het netwerk op EV.

---

¹⁷⁾ Zoals opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, Besluit externe veiligheid buisleidingen, Besluit externe veiligheid transportroutes, wanneer dit wordt vastgesteld en tot die tijd de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Provinciale Staten heeft beleidsvrijheid in de verantwoording van het groepsrisico. Deze beleidsregel geeft aan op welke wijze Provinciale Staten deze beleidsvrijheid invult.

Dit zou de kennisuitwisseling binnen de provincie vergroten en daar profiteren alle betrokken partijen van. Door duidelijk zichtbaar in het netwerk actief te zijn, kan de provincie tijdig knelpunten tegenkomen en bijdragen aan een adequate toepassing van het beleid in de praktijk. De inzichten, die uit dergelijke casussen naar voren komen, kunnen ook weer meegenomen worden in het opstellen van een omgevingsvisie.

Deze manier van werken sluit aan bij de integrale benadering die door de provincie en de Omgevingswet wordt voorgestaan.

Partners geven aan zich zorgen te maken over de voortrekkersrol van de provincie op EV. Dit betreft de afname van specifieke deskundigheden van EV binnen de provincie, maar ook een afnemende zichtbaarheid en aanwezigheid van EV in de verschillende regionale netwerken binnen de provincie. Dit brengt bij partners de vraag op of de kennis die enerzijds nodig is om EV beleidsmatig te verankeren en anderzijds de Omgevingsdiensten duidelijk aan te sturen, nog voldoende aanwezig is. Ondanks dat de afname in fte van het Team EV al heeft plaatsgevonden voor de start van dit Uitvoeringsprogramma, toen een deel van de specialisten is overgedaan naar de Omgevingsdiensten, blijft deze zorg actueel. Ook verschillen in opvattingen komen naar boven. Waar de ene Omgevingsdienst aangeeft "de hulp en sturing van de provincie richting de gemeenten, om EV in te passen in de omgevingsvisie te missen", stelt de andere juist wat meer afstand tot de provincie te wensen. In dit spectrum heeft de provincie een koers te bepalen.

Een van de eindbeelden onder dit doel betreft verder: 'Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is actueel, bevat juiste informatie en wordt op eenduidige en efficiënte wijze beheerd.' De laatste twee jaar wordt er op provinciaal en landelijk niveau gewerkt aan het verbeteren van de data-infrastructuur, met het oog op de beschikbaarheid van de benodigde basisinformatie (zie ook de toelichting op doel 4). Dit betreft het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Hier is de provincie actief bij betrokken. In de sessie met partners is aangegeven dat het goed is dat de provincie een prominente rol vervult in de (provinciale en landelijke) discussies over dit thema (signaleringskaart Zuid-Holland en werkgroep data infrastructuur). Er wordt aandacht gevraagd voor het verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van de huidige brondata. Deze zijn momenteel (nog) onvoldoende op orde, zo geven partners aan, om betrouwbare communicatie en adviezen op te baseren. De provincies geven hier collectief vanuit het IPO richting aan de gewenste verbetering. Het beheer van het RRGS wordt hiermee voor de provincies uniform vormgegeven, maar de kwaliteit van de informatie is dus nog een aandachtspunt.

Beleidsmatige verankering EV en professionele uitvoering gemeenten

'Alle gemeenten in Zuid-Holland hebben ruimtelijk beleid op EV vastgelegd in een visie (structuur/omgeving)', zo luidt het eindbeeld in het Uitvoeringsprogramma.

Het stimuleren van visievorming, iets waarvoor ook middelen ter beschikking zijn gesteld vanuit het IOV, is nog niet actief door de provincie opgepakt, iets wat volgens de landelijke coördinator van het Impulsprogramma ook voor andere provincies geldt. De reden hiervoor is de komst van de Omgevingswet: de provincie wil eerst bezien wat dit nieuwe wettelijk kader op gemeentelijk niveau voor gevolgen heeft. Daarom is actief geparticipeerd in het landelijke project 'Omgevingsveiligheid in de omgevingsvisie' (zie doel 2).

Ook is er op landelijk niveau input geleverd aan het traject 'Modernisering Omgevingsveiligheid' (MOV) als input voor het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, dit om proactief aan de voorkant van de landelijke beleidsontwikkeling te borgen dat er voldoende aandacht is voor EV en voor de uitvoerbaarheid op provinciaal en gemeentelijk niveau. Ook heeft de provincie in het kader van het IOV bijgedragen aan:

- de ontwikkeling van een landelijk bestand met bevolkingsgegevens te behoeve van groepsrisicoberekeningen (zie ook doel 2)

- een aantal summercourses, ontwerpateliers en studiereizen voor burgemeesters over het ontwerpen van een veilige omgeving.

Met deze bijdragen binnen het IOV geeft de provincie ook mede invulling aan de professionalisering van de uitvoering.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Ligt de provincie op koers in de uitvoering van de activiteiten die zij zich per doel had voorgenomen? Zo luidde de centrale vraag van deze tussenevaluatie. Hieronder is de stand van zaken per doel samengevat.

Doel	Stand van zaken	Op koers ?
1, Clusteren van risicovolle activiteiten	De provincie heeft (nieuwe) veiligheidscontouren gerealiseerd. Hiermee heeft zij de condities geschapen voor verdere clustering.	
2. Verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare objecten	De provincie zelf heeft geactualiseerd groepsrisicobeleid en past dit ook actief toe ter voorkoming van nieuwe knelpunten; waar gemeenten in het planproces onvoldoende rekening houden met EV (strijdigheid provinciaal belang), grijpt de provincie actief in.	
	Als beoogd resultaat is in het Uitvoeringsprogramma opgenomen dat gemeenten 'een actueel en toepasbaar beleid voor alle verschillende risicovolle activiteiten' hebben. Aan het stimuleren hiervan is tot op heden geen gestructureerde uitwerking gegeven. De provincie heeft zich, met het oog op de Omgevingswet, in plaats daarvan gericht op het helpen ontwikkelen van bouwstenen voor gemeentelijke omgevingsvisies. De stimulering van prioritaire gemeenten met behulp van de bouwstenen is nog niet uitgewerkt	
3, Reduceren van risico's aan de bron	Voor Brzo-inrichtingen worden knelpunten voorkomen (vergunningverlening) of opgelost (toezicht en handhaving). Toepassing van de Nota VTH voor gemeentelijke inrichtingen is nog niet actief gestimuleerd	
	De provincie ligt dus op koers als het gaat om haar eigen taakinvulling, maar moet nog tot nadere uitwerking komen, als het gaat om het voornemen te bevorderen dat knelpunten (risico's aan de bron) ook gereduceerd worden voor gemeentelijke inrichtingen. Het ontwikkelen en versturen van aanpak bouwstenen is ook op dit thema een goede stap. Een proactieve houding van de provincie en een facilitering van de toepassing van de bouwstenen door de gemeenten en omgevingsdiensten draagt bij het realiseren van het programmadoel.	

4. Nemen van maatregelen bij de ontvanger	Via de toetsing van bestemmingsplannen aan het provinciaal belang stuurt de provincie erop dat er maatregelen ten aanzien van de bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid en hulpverlening (onderdeel van groepsrisicoverantwoording – zie ook doel 1) zo nodig worden meegenomen. Ook is er richting rijk aandacht gevraagd voor bouwtechnische maatregelen in nieuwe regelgeving en is de provincie actief in landelijke discussies over de data-infrastructuur voor data voor risicoanalyses en communicatie.	
	Het stimuleren dat de huidige basisinformatie voor communicatie over risico's op orde is en het stimuleren dat veiligheidsregio's gemeenten vroegtijdige adviseren, behoeft nog aandacht. Hiermee ligt de provincie dus deels op koers in het realiseren van dit doel.	
5. Professionaliseren van de uitvoering	De provincie heeft actueel beleid en de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma is helder bij een team experts belegd. Dit team richt zich tot nu toe vooral op de uitvoering van de primaire wettelijk taken	
	Via onder meer lobbyactiviteiten, deelname aan het IOV en participatie in het landelijke traject ter modernisering van het omgevingsbeleid (MOV) de nodige input geleverd aan de borging van EV in landelijke beleidsontwikkelingen. Hiermee wordt indirect een bijdrage geleverd aan de borging van EV op regionaal niveau. Van structurele intersectorale afstemming, samenwerking met degenen die zich intern bezighouden met de aansturing van de omgevingsdiensten en van betrokkenheid bij relevante interne ontwikkelingen van en met het onderwerp EV – zoals de programma's die lopen ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet- is beperkt sprake. Ook worden de ambities, gericht op het professionaliseren van de uitvoering van partners, momenteel nog beperkt ingevuld.	

De stand van zaken overziend, concluderen wij het volgende:

Conclusie 1:

De provincie ligt op koers als het gaat om het invulling geven aan de eigen wettelijke taken

Een deel van de voornemens uit het Uitvoeringsprogramma heeft betrekking op het realiseren van de eigen wettelijke taken en resultaten die direct door de provincie zelf beïnvloedbaar zijn, zoals het actueel houden van het eigen beleid (onderdeel doel 5), het bevorderen en borgen van EV door clustering (doel 1), het toetsen van ruimtelijke plannen aan het provinciaal belang (onderdeel doel 2) en het borgen van EV van de Brzo-inrichtingen via beleid op het gebied van VTH en opdrachtgeverschap richting omgevingsdiensten (onderdeel doel 3). De provincie ligt op koers als het gaat om de uitvoering hiervan. Partners geven bovendien aan dat de provincie bovenstaande taken zichtbaar actief invult en prijzen de kennis, betrokkenheid en benaderbaarheid van de experts op het gebied van EV binnen de provincie.

Conclusie 2:

De provincie heeft nog stappen te zetten, als het gaat om het stimuleren van derden voor hun bijdrage aan de realisatie van de EV-doelen 2, 4 en 5

Onder nagenoeg alle doelen zijn ook voornemens opgenomen die betrekking hebben op het stimuleren van de professionalisering van beleid en uitvoering van/door partners, zodat ook via hun inzet de doelen gerealiseerd worden.

De wijze waarop partners invulling geven aan die doelen, kan niet worden afgedwongen. Via stimuleren, aanspreken en faciliteren dient de gewenste ontwikkeling vormgegeven te worden door de provincie. Dit vraagt om inzet, aanwezigheid, zichtbaarheid, vaardigheid en volharding van de kant van de provincie om haar partners in de geformuleerde ambitie mee te nemen. Aan gericht stimuleren van partners is primair invulling gegeven middels beleidsbeïnvloeding op nationaal niveau, door participatie in landelijke trajecten (IOV) en programma's (aan de slag met de Omgevingswet) en door lobby-activiteiten. Hierbij is vooral veel energie gestoken in de algehele voorbereiding op de Omgevingswet en nog niet specifiek aan het onderwerp EV. Het streven om partners ook uitvoering te laten geven aan verschillende programmadoelen behoeft nog opvolging. Aangegeven is dat de provincie voornemens is in de resterende periode gemeenten hierover gericht te benaderen en de Omgevingsdiensten een expliciete rol toe te bedelen bij de realisatie van het programma EV.

In deze evaluatie is naast het inzicht in de mate waarin de provincie op koers ligt in het realiseren van haar Uitvoeringsprogramma ook de vraag gesteld of vanuit het programma EV zich bezighoudt met de goede dingen, mede vanwege de komst van de Omgevingswet. Onze volgende conclusie heeft betrekking op deze vraag.

Conclusie 3:

De strategische positionering van het onderwerp EV- intern en extern- is een aandachtspunt.

De participatie van de provincie (en soms specifiek EV) in diverse landelijke programma's (IOV, aan de slag met de Omgevingswet) zijn belangrijk om goed en tijdig in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen. De provincie geeft ook met de interne programma's ('omgevingsbeleid' en implementatie Omgevingswet) en concrete experimenten/pilots voortvarend invulling aan de voorbereiding op de Omgevingswet. De mate waarin het onderwerp EV in deze voorbereiding expliciet gepositioneerd is, is nog beperkt. Het positioneren van EV bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de uitwerking van het gebiedsgericht werken en de vormgeving van de provinciale omgevingsvisie, kan nog verder verbeterd worden. De interne inbreng van EV verdient doorontwikkeling en participeren in de experimenten die momenteel plaatsvinden in het kader van de Omgevingswet, kunnen als een zinvolle ervaring gelden voor deze doorontwikkeling.

De vraag of vanuit het Uitvoeringsprogramma EV nu de goede dingen gebeuren of een nadrukkelijker voorbereiding op de komst van de Omgevingswet nodig is, kan op twee niveaus behandeld worden. In brede zin is de provincie actief in de voorbereiding op de Omgevingswet; op veel verschillende manieren. In enge zin is de expliciete aandacht voor het onderwerp EV in die zoektocht nog niet altijd zichtbaar. Om te komen tot een integrale benadering waarin ook EV een plek heeft, is een tijdige en actieve EVinbreng noodzakelijk.

Uit de interviews met de in- en externe partners van EV is helder geworden dat het thema EV niet altijd vanzelfsprekend op de agenda staat bij nieuwe ontwikkelingen of in relevante netwerken. Alhoewel de Omgevingsdiensten een nadrukkelijke rol op het onderwerp EV hebben gekregen en de provincie als uitgangspunt voor een meer regisserende rol heeft gekozen, moet deze strategie nog doorvertaald worden naar de activiteiten en participatie en netwerken in het programma EV.

Daarnaast blijft het volgens partners onvermijdelijk dat de provincie het EV-aspect proactief blijft inbrengen in netwerken met partners en bij nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen¹⁸⁾. Strategische afwegingen over 'hoe de capaciteit van EV daarin optimaal resultaat oplevert', horen hierbij.

Voor het bereiken van de EV-doelen is het cruciaal om vroeg in het proces kennisinbreng te leveren aan nieuwe ontwikkelingen en daarbij eventuele zorgpunten bespreekbaar te maken. Keuzes over het behoud of de noodzakelijke verbetering van de informatiepositie van EV, zowel intern als extern, dreigen onder de dagelijkse hectiek en de bredere Omgevingswetontwikkeling, onder te sneeuwen. Terwijl de nieuwe manier van werken, die de Omgevingswet met zich meebrengt, juist een sterke informatiepositie vereist van EV om aan de voorkant eventuele problemen te reduceren. De perceptie van partners dat de zichtbaarheid van team EV de afgelopen jaren (vanaf 2008) is afgenomen en de zorgen over het uitdunnen van specifieke EV-expertise bij de provincie dragen bij de kwetsbaarheid van de strategische positie van EV.

4.2 Aanbevelingen

Aanbeveling 1:

Werk een uitvoeringsstrategie uit om het komende jaar effectief invulling te geven aan de resterende opgaven uit het uitvoeringsprogramma (zie conclusies)

Om effectief te opereren en eind 2018 de doelen uit Uitvoeringsprogramma daadwerkelijk te kunnen realiseren, is het nodig om een aantal aspecten strategisch goed te doordenken. Wat is voor de beoogde resultaten aan samenhangende inspanningen nodig de komende periode? Welke inspanningen zijn naar verwachting het meest effectief? Een dergelijke uitwerking ontbreekt in het Uitvoeringsprogramma¹⁹⁾, terwijl dergelijke handvatten wel nodig zijn om effectief te werk te gaan en te sturen op doeltreffend optreden. Ook een nadere uitwerking van de benodigde tijd, capaciteit en competenties is hierbij van belang. Dan ontstaat meer samenhang tussen de ambities en het realisatievermogen van de provincie.

Een uitvoeringsstrategie in deze context vraagt om een bredere benadering en inzet van de provincie. Kijk bij de uitwerking van deze uitvoeringsstrategie ook nadrukkelijk hoe de activiteiten van het IOV en het Uitvoeringsprogramma elkaar kunnen versterken om dubbel werk te voorkomen en zo efficiënt mogelijk te werk te gaan. Vertaal deze uitvoeringsstrategie ook door naar concrete afspraken over de rol en inzet van de omgevingsdiensten.

Waar, met het oog op de doelen én de komst van de Omgevingswet, in deze uitvoeringstrategie in ieder geval aandacht voor moet zijn, is:

- 1a Het vormgeven van afstemming en eventuele beïnvloeding van de omgevingsvisies van prioritaire gemeenten

De provinciale Omgevingsvisie is alleen bindend voor de provincie, maar dat betekent niet dat andere bestuursorganen daaraan zomaar voorbij kunnen gaan.

Het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel dwingt gemeenten rekening te houden met de van toepassing zijnde omgevingsvisies die de provincie en andere gemeenten hebben opgesteld. Dit geldt

---

¹⁸⁾ Dit komt overeen met een bevinding uit de vorige evaluatie van het programma EV, waarin werd gesteld dat de aanwezigheid van de provincie soms gemist werd "zeker gelet op de kennis van de provincie en het feit dat de provincie waar nodig met gezag tegengewicht kan bieden" (Extern veiligheidsbeleid; terugkijken en vooruitzien, 2014 p8).

¹⁹⁾ Het Uitvoeringsprogramma bevat een groot aantal activiteiten, maar wat ontbreekt is een duiding van de samenhang tussen 1) de vijf doelen onderling, 2) de doelen, eindbeelden en activiteiten (*hoe en waarom draagt een activiteit bij aan de realisatie van de eindbeelden en hiermee aan het doel?*) én 3) de activiteiten onderling. Hierdoor is het ook niet inzichtelijk welke activiteiten prioritair zijn, bijvoorbeeld omdat deze meerdere doelen dienen of cruciaal zijn om de doelen te realiseren. De structuur en samenhang, die een programmatiese aanpak kan bieden, zijn hiermee dus niet volledig benut.

ook andersom, vanuit de omgevingsvisies van gemeenten richting de provincie. Voor EV verdient het daarom aanbeveling als de provincie vroegtijdig in gesprek gaat met de op dit gebied prioritaire gemeenten over de borging van EV in de op te stellen omgevingsvisies (waarbij dit, zoals hierboven aangegeven, integraal ingebed dient te worden in het omgevingsbeleid). De bouwstenen voor het bouwen van een veilige omgeving liggen er, mede dankzij de provincie. Het is nu zaak een strategie uit te werken hoe deze onder de aandacht te gaan brengen.

- **1b Het doordenken van de consequenties en mogelijkheden van het aandachtsgebiedenbeleid voor het huidige groepsrisicobeleid, om gebruikruimte optimaal te benutten.**

De Omgevingswet en de bijbehorende AMVB's vervangen samen veel van de huidige regelingen, zoals op het gebied van EV, Brzo, Bevi, Revi en het Besluit Externe Veiligheid buisleidingen. In het bijzonder is het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van belang.

Dit besluit geeft instructieregels voor EV. Voor provincies gelden deze instructieregels voor het projectbesluit. Nieuw hierbij is de bescherming die aan zeer kwetsbare gebouwen wordt geboden, ten opzichte van (beperkt) kwetsbare locaties. Ook is de wijze, waarop met het groepsrisico rekening gehouden moet worden, vernieuwd; hiervoor wordt het begrip 'aandachtsgebieden' geïntroduceerd. Door drie typen aandachtsgebieden te onderscheiden, kan (nog) beter worden gedifferentieerd naar type gevaar en de daarvoor in acht te nemen afstand. Op die manier kan de gebruikruimte optimaal worden benut. Voor de provincie betekent dit dat zij voor toekomstig beleid zal moeten doordenken wat de consequenties voor het huidige groepsrisicobeleid zijn van deze instructieregels voor het huidige groepsrisicobeleid.

Ondanks de verwachte invoeringsdatum van de Omgevingswet in 2021, zijn er nog vele onduidelijkheden en onzekerheden in het traject, zoals rondom de vorming van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Dit leidt ertoe dat naast een voortvarende voorbereiding op de Omgevingswet ook met volharding het provinciaal beleid gecontinueerd moet worden, tot de feitelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet. De ontwikkeling van een uitvoeringsstrategie kan recht doen aan beide perspectieven. Tot slot bevelen wij ten aanzien van de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet het volgende aan:

Aanbeveling 2:

Werk aan een meer strategische positionering van de aanwezige expertise op het gebied van EV

Een ingrijpende verandering die de Omgevingswet met zich meebrengt, is de manier waarop tot omgevingsbeleid wordt gekomen. De wet beoogt daarvoor nadrukkelijk een integrale benadering van alle aspecten binnen de fysieke leefomgeving. Veiligheid is daarbij een belangrijke pijler.

Bij een integrale benadering kom je vanuit verschillen (tussen belangen, sectoren of aspecten) en de verschillende perspectieven en deskundigheden (en in het geval van EV ook harde normen), die daarbij horen, tot weloverwogen keuzes. Integraal werken gaat dus verder dan afstemmen met andere sectoren. Het vraagt om gezamenlijke visievorming en beleidsontwikkeling, waarvoor meer structurele samenwerking tussen verschillende expertises essentieel is.

Wij bevelen daarom aan te werken aan de strategische positionering van de expertise op het gebied van EV. Organiseer de interne samenwerking zo dat expertise ten aanzien van EV vroegtijdig en integraal betrokken wordt bij de provinciale visie- en beleidsvormingstrajecten ter voorbereiding op de Omgevingswet (zie hoofdstuk 2) en stuur hierop. Dit vraagt inspanning op verschillende niveaus, waarbij sturing op intersectorale en teamoverstijgende samenwerking, kennisuitwisseling, integraal opgavegericht werken en een integrale benadering van de bestuurlijke portefeuilles van belang zijn.

Op deze wijze worden de randvoorwaarden gecreëerd om EV volwaardig deel uit te laten maken van de ontwikkeling naar integraal provinciaal omgevingsbeleid.

Bijlagen

Bijlage 1. Geraadpleegde documenten

- Aanpak bouwsteen omgevingsveiligheid, Impulsprogramma Omgevingsveiligheid, maart 2017
- Actieplan Implementatie Omgevingswet 2017, Provincie Zuid-Holland, april 2017
- Evaluatie Omgevingsdiensten Zuid-Holland, Twynstra Gudde, oktober 2014
- Evaluatie extern veiligheidsbeleid “terugkijken en vooruitzien”, Twynstra Gudde, december 2014
- Impuls Omgevingsveiligheid 2015 – 2018, programma IOV, oktober 2014
- Najaarsnota 2016, Provincie Zuid-Holland, oktober 2016
- Najaarsnota 2017, Provincie Zuid-Holland, oktober 2017
- Nota VTH 2014-2017; deel 1 t/m 3, Provincie Zuid-Holland, december 2013
- Overzicht opgavegericht Omgevingsbeleid, IMAGO-sigitaal, Provincie Zuid-Holland, Voorjaar 2017
- Programmaplan Implementatie Omgevingswet 2015 – 2018, Provincie Zuid-Holland, oktober 2015
- Van der Steen. M., en Van Buuren, A. (2017). *Doe maar gewoon. Aan de slag met de Omgevingswet door systematisch proberen*. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.
- Uitvoeringsprogrammaplan Externe Veiligheid 2015-2018, Provincie Zuid-Holland, december 2014
- Zuid-Holland vernieuwt. Zo doen we dat!, De koepelnotitie; opmaat voor het integraal omgevingsbeleid, provincie Zuid-Holland, Concept 0.3,7 juni 2017

Geraadpleegde websites

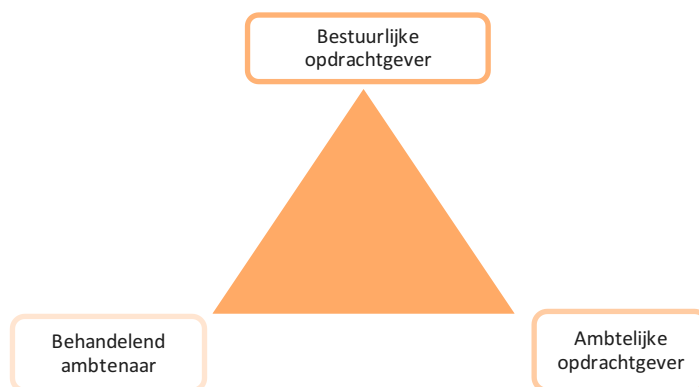
- <https://aandeslagmetdeOmgevingswet.nl/aandeslag/thema/integraal-werken/praktijkvoorbeelden/@170693/provincie-zuid/>
- <https://aandeslagmetdeOmgevingswet.nl/>
- <https://www.Omgevingswetportaal.nl/>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/Omgevingswet>
- <https://relevant.nl/display/HOME/Actueel>
- <https://www.ifv.nl/kennisplein/brandweerbrzo/nieuws/projecten-impulsprogramma-omgevingsveiligheid-iov>
- <http://www.dcmr.nl/>
- <https://www.ozhz.nl/externe-veiligheid/>
- <https://www.odmh.nl/>
- <https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/>
- <https://www.omgevingsdienst.nl/default.aspx>
- <https://www.zuid-holland.nl/>

Bijlage 2. Overige ontwikkelingen binnen de Provincie Zuid-Holland

Een aantal aan EV gerelateerde ontwikkelingen spelen bij de provincie.

Onlangs heeft de provincie een koepelnotitie²⁰⁾ opgesteld. Deze koepelnotitie is de opmaat voor het toekomstige omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland en schetst het beeld van de gewenste ontwikkeling en de wijze waarop de provincie daar met betrokken partners aan wil werken. EV wordt niet expliciet als onderwerp behandeld in deze notitie, maar op verzoek van provinciale staten zal het onderwerp veiligheid in deze koepelnotitie nog verdiept worden. Dit biedt mogelijkheden om ook EV-elementen nader te benoemen.

Daarnaast is ook het opgavegericht werken en de experimenten die de provincie hierop uitvoert noemenswaardig. Bij deze manier van werken zijn een bestuurlijke opdrachtgever, behandelend ambtenaar en een ambtelijke opdrachtgever betrokken. Deze werkwijze is minder hiërarchisch, maar de uitdaging voor deze driehoek ligt in het juist inschatten van de eventuele risico's die ontstaan en de afweging tussen de verschillende belangen die meespelen in het beslissingsproces.

Figuur 1: Figuurlijke weergave opgavegericht werken.

In deze experimentenfase is het ook voor EV van belang om te participeren. Op deze wijze kan EV zich ook verder voorbereiden op nieuwe manieren van werken en ook vroegtijdig bij in- en externe partners het EV-belang op de agenda zetten. Een voorbeeld van de nieuwe manier van werken uit zich in het project "Schieovers", waar de provincie aan de voorkant van het proces adviseert. Samen met de betrokken partners kijkt de provincie naar de risico's voor de leefomgeving en geeft zij tijdig aan waar de knelpunten liggen. Daarnaast geeft de provincie aan op de website van "aan de slag met de Omgevingswet" dat het meer van dit soort gebiedscassus gaat behandelen. Hiermee ontwikkelt de Provincie een focus op de concrete opgaven in de gebieden (opgavegericht werken) en beperkt het de "klassieke" beleidsprocessen.

Een ander initiatief vanuit de Provincie Zuid-Holland is de "Summer School Omgevingsvisie Zuid-Holland", die zijn georganiseerd in de zomer van 2017. Tijdens deze bijeenkomsten werd er door diverse stakeholders, burgers en vertegenwoordigers van verschillende overheid- en private instanties kennis en ideeën uitgewisseld over de toekomstige leefomgeving in Zuid-Holland. EV leverde een bijdrage aan deze summerschools.

²⁰⁾ Versie 0.3 7 juni2017.

De provincie Zuid Holland participeert daarnaast ook in het programma “aan de slag met de Omgevingswet”; een samenwerkingsverband van gemeenten (VNG), provincies (IPO), waterschappen (UvW) en het rijk om de betrokken organisaties te ondersteunen bij de invoering van de Omgevingswet²¹). Hierin is de betrokkenheid van EV echter minder expliciet ingevuld.

---

²¹) <https://aandeslagmetdeOmgevingswet.nl/>.

